Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

14. lipnja 2016.*

„Žalba – Zastupnik u Europskom parlamentu – Naknada za parlamentarnu pomoć – Povrat neopravdano isplaćenog iznosa – Povrat – Provedbene mjere za Statut zastupnika Europskog parlamenta – Poštovanje prava obrane – Načelo nepristranosti – Zastara – Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 – Članci 78. do 81. – Delegirana uredba (EU) br. 1268/2012 – Članci 81., 82. i 93. – Načelo zaštite legitimnih očekivanja – Razuman rok“

U predmetu C-566/14 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 6. prosinca 2014.,

Jean-Charles Marchiani, sa stalnom adresom u Toulonu (Francuska), kojeg zastupa C.-S. Marchiani, *avocat*,

žalitelj,

druga stranka u postupku je:

Europski parlament, koji zastupaju G. Corstens i S. Seyr, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

SUD (veliko vijeće)

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, A. Tizzano, potpredsjednik, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (izvjestitelj), J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby i F. Biltgen, predsjednici vijeća, J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 8. prosinca 2015.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. siječnja 2016.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

Presudu

1 Svojom žalbom Jean-Charles Marchiani zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 10. listopada 2014., Marchiani protiv Parlamenta (T-479/13, neobjavljena, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2014:866), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje odluke glavnog tajnika Europskog parlamenta od 4. srpnja 2013. o povratu iznosa od 107 694,72 eura (u daljnjem tekstu: sporna odluka) i uz nju vezane obavijesti o terećenju br. 2013-807 od 5. srpnja 2013. (u daljnjem tekstu: sporna obavijest o terećenju).

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012

2 Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL 2012., L 298, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 248.) u članku 78., pod naslovom „Utvrđivanje iznosa potraživanja”, određuje:

„1. Utvrđivanje iznosa potraživanja postupak je kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje:

(a) provjerava postoji li dug;

(b) utvrđuje ili provjerava istinitost i iznos duga;

(c) provjerava uvjete dospijeća duga.

2. Vlastita sredstva koja su Komisiji stavljena na raspolaganje te svaki iznos potraživanja iznosa koji je utvrđen kao nesporan, u fiksnom iznosu i dospio, mora se utvrditi u nalogu za povrat koji se upućuje računovodstvenom službeniku, nakon čega se dužniku šalje obavijest o terećenju, pri čemu nalog za povrat i obavijest o terećenju sastavlja odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

3. Mora se osigurati povrat pogrešno plaćenih iznosa.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o utvrđivanju iznosa potraživanja, uključujući postupke i popratne dokumente, te o zateznoj kamati.”

3 Članak 79. te uredbe, pod naslovom „Odobravanje povrata”, u stavku 1. propisuje:

„Odobravanje povrata postupak je kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, izdavanjem naloga za povrat daje uputu računovodstvenom službeniku da osigura povrat iznosa potraživanja koji je utvrdio dotični odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.”

4 Članak 80. navedene uredbe, pod naslovom „Pravila o povratu”, u stavku 1. određuje:

„Računovodstveni službenik postupa prema nalogu za povrat za iznose potraživanja koje je propisno utvrdio odgovorni dužnosnik za ovjeravanje. [Računovodstveni službenik] postupa s dužnom pažnjom kako bi osigurao da Unija primi svoj prihod te osigurava zaštitu njezinih prava.

Računovodstveni službenik osigurava povrat iznosa njihovim prijebojem s istovrsnim potraživanjima Unije prema dužniku koji, s druge strane, ima potraživanja prema Uniji. Ta su potraživanja nesporna, u fiksnom iznosu i dospjela."

5 U skladu s člankom 81. Uredbe br. 966/2012, pod naslovom „Zastara":

„1. Ne dovodeći u pitanje odredbe posebnih propisa te primjenu [Odluke Vijeća 2007/463/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica (SL 2007., L 163, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 15., str. 141.)] na [potraživanja] Unije [prema trećim osobama] i na [potraživanja] trećih [osoba] [prema] Unij[i], primjenjuje se rok zastare od pet godina.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zastari."

6 Članak 81. stavak 1. Uredbe br. 966/2012 istovjetan je članku 73.a Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica (SL 2002., L 248, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 2., str. 145.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1995/2006 od 13. prosinca 2006. (SL 2006., L 390, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 1., str. 267., u daljnjem tekstu: Uredba br. 1605/2002).

Delegirana uredba (EU) br. 1268/2012

7 Članak 81. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Uredbe br. 966/2012 (SL 2012., L 362, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 9., str. 183.) propisuje:

„Da bi se utvrdio iznos potraživanja odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osigurava:

(a) da je potraživanje sigurno, odnosno da ne podliježe nikakvom uvjetu;

(b) da je potraživanje u fiksnom iznosu, točno izraženo u novcu;

(c) da je potraživanje dospjelo i da ne podliježe nikakvom roku plaćanja;

(d) da su podaci o dužniku točni;

(e) da je iznos čiji povrat treba osigurati knjižen na točnu proračunsku stavku;

(f) da je popratna dokumentacija ispravna i

(g) da se poštuje načelo dobrog financijskog upravljanja, posebno u vezi s kriterijima iz točke (a) stavka 1. članka 91."

8 U skladu s člankom 82. stavcima 1. i 2. te delegirane uredbe:

„1. Utvrđivanje iznosa potraživanja temelji se na popratnoj dokumentaciji kojom se potvrđuje pravo Unije.

2. Prije utvrđivanja iznosa potraživanja odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osobno provjerava popratnu dokumentaciju ili potvrđuje svojom odgovornošću da je provjerena."

9 Članak 93. navedene delegirane uredbe, pod naslovom „Pravila vezana za rok zastare”, propisuje:

„1. Rok zastare za potraživanja Unije prema trećim osobama počinje teći od isteka roka o kojem je dužnik obaviješten obaviješću o terećenju kako je navedeno u članku 80. stavku 3. točki (b).

Rok zastare za potraživanja trećih osoba prema Uniji počinje teći od dana na koji dospijeva plaćanje na koje treća osoba ima pravo u skladu s odgovarajućom pravnom obvezom.

[...]

6. Potraživanja se ne vraćaju nakon isteka roka zastare, kako je navedeno u stavcima od 1. do 5.”

10 Članak 93. stavak 1. Delegirane uredbe br. 1268/2012 odgovara članku 85.b stavku 1. Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe br. 1605/2002 (SL 2002., L 357, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 3., str. 7.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 478/2007 od 23. travnja 2007. o izmjeni Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe br. 1605/2002 (SL 2007., L 111, str. 13.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 2., str. 264.).

Pravilnik o troškovima i naknadama za zastupnike u Parlamentu

11 Članak 27. stavak 3. Pravilnika o isplati troškova i naknada zastupnicima Europskog parlamenta (u daljnjem tekstu: Pravilnik PEAM), u verziji koja je bila na snazi do 14. srpnja 2009., propisivao je:

„Ako glavni tajnik, nakon savjetovanja s kvestorima, sa sigurnošću utvrdi da su određeni iznosi neopravdano isplaćeni u korist zastupnika u Europskom parlamentu na ime naknada predviđenih ovim pravilnikom, daje upute za povrat tih iznosa od predmetnog zastupnika.”

12 Odluka Predsjedništva Europskog parlamenta od 19. svibnja i 9. srpnja 2008. o provedbenim mjerama Statuta zastupnika Europskog parlamenta (SL 2009., C 159, str. 1.), u verziji koja je bila na snazi nakon 21. listopada 2010. (SL 2010., C 283, str. 9.) (u daljnjem tekstu: provedbene mjere), u članku 68., pod naslovom „Povrat neopravdano isplaćenog iznosa”, propisuje:

„1. Svaki se neopravdano isplaćen iznos u skladu s ovim provedbenim mjerama vraća. Glavni tajnik daje upute za povrat tih iznosa od predmetnog zastupnika.

2. Svaka odluka o povratu donosi se poštujući zahtjev da zastupnici učinkovito obnašaju svoj mandat i da Parlament radi neometano. Prije donošenja odluke, dotičnog zastupnika saslušava glavni tajnik.

3. Ovaj se članak primjenjuje i na bivše zastupnike te na treće osobe.” [neslužbeni prijevod]

13 Glava III. navedenih provedbenih mjera, pod naslovom „Opće i završne odredbe”, sadržava poglavlje IV., koje se odnosi na „Završne odredbe”. Članak 72., pod naslovom „Pritužba”, koji se nalazi u tom poglavlju IV., određuje:

„1. Ako zastupnik smatra da je ovlaštena služba ove provedbene mjere primijenila nepravilno, može uputiti pismenu pritužbu glavnom tajniku.

U odluci glavnog tajnika o žalbi navode se razlozi na kojima se odluka temelji.

2. Zastupnik koji se ne slaže s odlukom glavnog tajnika može u roku od dva mjeseca nakon obavijesti o odluci glavnog tajnika zatražiti da se predmet uputi kvestorima, koji se prije odluke savjetuju s glavnim tajnikom.

3. Ako se neka od strana u postupku žalbe ne slaže s odlukom koju su donijeli kvestori, u roku od dva mjeseca nakon obavijesti o odluci može zatražiti da se predmet uputi Predsjedništvu, koje donosi konačnu odluku.

4. Ovaj se članak također primjenjuje na zastupnikove nasljednike kao i na bivše zastupnike i njihove nasljednike." [neslužbeni prijevod]

14 U skladu s člankom 74. provedbenih mjera:

„S obzirom na prijelazne odredbe utvrđene u glavi IV., Pravilnik PEAM prestaje važiti na dan stupanja Statuta na snagu."

Okolnosti spora

15 J.-C. Marchiani bio je zastupnik u Parlamentu u razdoblju od 20. srpnja 1999. do 19. lipnja 2004. Od 2001. do 2004. koristio se uslugama parlamentarnih asistenata gđe T. i g. T.-a, a od 2002. do 2004. i uslugama gđe B. Sudac istrage tribunala de grande instance de Paris (Regionalni sud u Parizu, Francuska) obavijestio je 30. rujna 2004. predsjednika Parlamenta da bi dužnosti koje su od 2001. do 2004. obavljali gđa T. i g. T. mogle biti bez stvarne veze s dužnostima parlamentarnog asistenta.

16 Odlukom od 4. ožujka 2009., nakon kontradiktornog postupka i nakon što se posavjetovao s kvestorima 14. siječnja 2009., glavni tajnik Parlamenta (u daljnjem tekstu: glavni tajnik) utvrdio je da je iznos od 148 160,27 eura neopravdano isplaćen žalitelju na temelju članka 14. Pravilnika PEAM te je od dužnosnika za ovjeravanje u Parlamentu zahtijevao da poduzme potrebne mjere za povrat tog iznosa.

17 Istog dana dužnosnik za ovjeravanje u Parlamentu uputio je žalitelju obavijest o terećenju zahtijevajući nadoknadu iznosa od 148 160,27 eura.

18 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) 14. kolovoza 2009., nakon što mu je glavni tajnik 21. listopada 2008. dostavio spis koji se odnosio na predmetne nepravilnosti, obavijestio je Parlament i žalitelja o pokretanju istrage.

19 OLAF je 14. listopada 2011., nakon što je proveo istragu i saslušao žalitelja 6. srpnja 2011., Parlamentu dostavio presliku svojeg konačnog izvješća o istrazi (u daljnjem tekstu: OLAF-ovo izvješće). U potonjem je zaključeno da su žalitelju neopravdano isplaćene naknade za dužnosti koje su obavljali gđa T. i g. T. te gđa B., a Parlamentu je predloženo da poduzme potrebne korake za povrat dugovanih iznosa. OLAF je 25. listopada 2011. obavijestio žalitelja o dovršetku istrage.

20 Na temelju OLAF-ova izvješća, glavni je tajnik, sukladno članku 27. stavku 3. Pravilnika PEAM, 28. svibnja 2013. žalitelja obavijestio o svojoj namjeri da u cijelosti povrati iznose koje je Parlament isplatio u vezi s gđom T., g. T. i gđom B. te ga je pozvao da u vezi s time podnese svoje očitovanje.

21 Žalitelja je 25. lipnja 2013. saslušao glavni tajnik. Dana 27. lipnja 2013. žalitelj je glavnom tajniku dostavio zapisnik sa saslušanja. Glavni tajnik savjetovao se s kvestorima 2. srpnja 2013.

22 Spornom odlukom glavni tajnik utvrdio je da je, iako je odluka od 4. ožujka 2009. predviđala povrat iznosa od 148 160,27 eura, žalitelju neopravdano isplaćen dodatni iznos od 107 694,72 eura te je od dužnosnika za ovjeravanje u Parlamentu zahtijevao da poduzme mjere potrebne za povrat potonjeg iznosa. U bitnome, glavni je tajnik smatrao da žalitelj nije podnio dokaze kojima je moguće dokazati da su gđa T., g. T. i gđa B. obavljali poslove parlamentarnog asistenta.

23 Utvrdivši da je na ime naknade za parlamentarnu pomoć isplaćen iznos od ukupno 255 854,99 eura, čiji je jedan dio bio predmet odluke od 4. ožujka 2009., spornom odlukom zaključeno je da iznos od 107 694,72 eura nije isplaćen u skladu s Pravilnikom PEAM i da ga treba vratiti. Dužnosnik za ovjeravanje u Parlamentu 5. srpnja 2013. izdao je spornu obavijest o terećenju naloživši povrat iznosa od 107 694,72 eura do 31. kolovoza 2013.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

24 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 3. rujna 2013. žalitelj je pokrenuo postupak za poništenje sporne odluke i sporne obavijesti o terećenju.

25 U prilog svojoj tužbi žalitelj je istaknuo pet tužbenih razloga, od kojih se prvi temeljio na povredi postupka predviđenog provedbenim mjerama kao i na povredi načela kontradiktornosti i poštovanja prava obrane, drugi na pogrešnoj primjeni Pravilnika PEAM-a, treći na pogrešci u ocjeni popratnih dokumenata, četvrti na pristranosti glavnog tajnika te, naposljetku, peti na zastari iznosa čiji se povrat zahtijeva. Smatrajući da su predmetni iznosi zastarjeli i da osoba koja je potpisala spornu obavijest o terećenju nije dokazala da ima svojstvo dužnosnika za ovjeravanje, žalitelj je od Općeg suda također zahtijevao da poništi tu obavijest.

26 Pobijanom presudom Opći je sud, bez odlučivanja o prigovorima nedopuštenosti tužbe koje je istaknuo Parlament, meritorno odbio žaliteljevu tužbu.

Zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

27 J.-C. Marchiani od Suda zahtijeva da ukine pobijanu presudu.

28 Parlament od Suda zahtijeva da:

— odbije žalbu i

— žalitelju naloži snošenje troškova.

O žalbi

29 U prilog svojoj žalbi žalitelj je istaknuo pet žalbenih razloga.

30 Parlament, kao prvo, smatra da je žalba u cijelosti nedopuštena. Podredno, Parlament ističe da se žalbeni razlozi na koje se pozvalo u potporu žalbi moraju odbaciti kao djelomično nedopušteni i odbiti kao djelomično neosnovani.

Dopuštenost žalbe kao cjeline

31 Parlament ističe da je žalba u cijelosti nedopuštena jer je žalitelj u bitnome samo ponovio tužbene razloge i argumente koje je već iznio pred Općim sudom a da nije iznio argumentaciju koja bi se konkretno odnosila na rasuđivanje Općeg suda u pobijanoj presudi.

32 U tom pogledu, valja, međutim, utvrditi da je argumentacija Parlamenta općenito iznesena i da nije potkrijepljena preciznom analizom argumentacije koju je žalitelj iznio u okviru svoje žalbe.

33 U tim okolnostima, prigovor nezakonitosti valja odbiti u dijelu u kojem je usmjeren protiv žalbe kao cjeline.

34 Međutim, utvrđenje iz prethodne točke nikako ne dovodi u pitanje ispitivanje dopuštenosti određenih pojedinačnih žalbenih razloga (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2013., Francuska/Komisija, C-601/11 P, EU:C:2013:465, t. 70., 71. i 73.).

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

35 Svojim prvim žalbenim razlogom, koji se sastoji od šest dijelova, žalitelj u biti tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom primjene provedbenih mjera, da pobijana presuda sadržava proturječne razloge i da je taj sud povrijedio načelo poštovanja prava obrane.

36 Parlament odgovara da su prvi, peti i šesti dio prvog žalbenog razloga nedopušteni jer je žalitelj tim dijelovima samo ponovio argumentaciju koju je iznio pred Općim sudom a da nije posebno kritizirao obrazloženje Općeg suda iz pobijane presude. U preostalom dijelu navodi da je taj žalbeni razlog djelomično bespredmetan i djelomično neosnovan.

Ocjena Suda

37 Kada je riječ o nedopuštenosti prvog, petog i šestog dijela prvog žalbenog razloga, na koju se Parlament poziva, potrebno je podsjetiti da, kada jedna stranka osporava tumačenje ili primjenu prava Unije koju je dao Opći sud, pitanja prava ocijenjena u prvom stupnju mogu ponovno biti raspravljana tijekom žalbenog postupka. Naime, ako stranka ne bi mogla temeljiti svoju žalbu na razlozima i argumentima već korištenima pred Općim sudom, žalbeni postupak bio bi lišen dijela svojeg smisla (vidjeti osobito presudu od 21. rujna 2010., Švedska i dr./API i Komisija, C-514/07 P, C-528/07 P i C-532/07 P, EU:C:2010:541, t. 116.).

38 U ovom slučaju, iako je točno da određenim dijelovima argumentacije koju je žalitelj iznio u okviru prvog žalbenog razloga nedostaje preciznost, iz žalbe ipak jasno proizlazi da je svrha argumenata iznesenih u okviru prvog, petog i šestog dijela tog žalbenog razloga dokazati da je Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava prilikom primjene provedbenih mjera te da je povrijedio žaliteljeva prava obrane. Stoga su ti dijelovi prvog žalbenog razloga dopušteni.

39 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud, ocijenivši da se provedbene mjere ne primjenjuju na postupak povrata koji je vođen protiv žalitelja, iako nije sporno da je on bivši zastupnik, povrijedio izričit tekst članka 68. stavka 3. provedbenih mjera, kojim je precizirano da se ta odredba primjenjuje i na bivše zastupnike te na treće osobe.

40 U tom pogledu, iz članka 68. stavka 1. provedbenih mjera proizlazi da se „[s]vaki neopravdano isplaćen iznos u skladu s ovim provedbenim mjerama vraća”. Tim stavkom tako je precizirano materijalno područje primjene navedenog članka 68. te je ono ograničeno na povrat iznosa isplaćenih na temelju tih provedbenih mjera. Nije sporno da su iznosi o kojima je riječ u ovom slučaju žalitelju isplaćeni na temelju Pravilnika PEAM, a ne provedbenih mjera, koje su na snagu stupile nakon spornih isplata. Slijedom toga, Opći sud u točkama 27. i 28. pobijane presude nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je isključio primjenu članka 68. provedbenih mjera na predmetni slučaj, s obzirom na to da okolnost da ta odredba upućuje na bivše zastupnike u tom pogledu nije relevantna.

41 Usto, valja istaknuti da je, u skladu s člankom 72. stavcima 1., 3. i 4. provedbenih mjera, svrha te odredbe uspostaviti pritužbeni postupak koji glavnom tajniku omogućuje da odlučuje o prigovorima zastupnika i bivših zastupnika kao i njihovih nasljednika kada je riječ o pravilnoj primjeni navedenih mjera u odnosu na njih. Budući da je Opći sud pravilno presudio da se postupak povrata neopravdano isplaćenog iznosa koji je vođen protiv žalitelja nije temeljio na članku 68. provedbenih mjera, treba navesti da se svaki žaliteljev prigovor u vezi s odvijanjem tog postupka ne može smatrati pritužbom u smislu tog članka 72.

42 Slijedom toga, Opći sud nije počinio nikakvu pogrešku koja se tiče prava kada je u točkama 27., 28. i 31. pobijane presude isključio primjenu provedbenih mjera na postupak povrata potraživanja o kojima je riječ u ovom slučaju.

43 U tim okolnostima valja odbiti i peti dio tog žalbenog razloga, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava koju je Opći sud navodno počinio presudivši da je sporna odluka mogla biti donesena na temelju članaka 78. do 80. Uredbe br. 966/2012, iako su se na postupak povrata neopravdano isplaćenog iznosa koji se vodio protiv bivšeg zastupnika trebale primjenjivati samo provedbene mjere.

44 Naime, sama okolnost da članci 78. do 80. Uredbe br. 966/2012 ne sadržavaju detaljna pravila koja se posebno odnose na postupak u vezi s naplatom potraživanja od europskih zastupnika, već da se oni odnose na utvrđivanje iznosa potraživanja Unije i na odobravanje povrata, kao što je to naveo Opći sud u točki 31. pobijane presude, ne može dovesti do primjene provedbenih mjera povređujući pritom njihov materijalni doseg.

45 Stoga prvi i peti dio prvog žalbenog razloga valja odbiti.

46 Kada je riječ o drugom i četvrtom dijelu prvog žalbenog razloga, koji se temelje na navodno proturječnom obrazloženju pobijane presude kad je riječ o primjeni članka 68. provedbenih mjera kao i Pravilnika PEAM na ovaj slučaj, valja utvrditi da se oni temelje na pogrešnom tumačenju pobijane presude.

47 Naime, kao prvo, Opći je sud, nakon što je u točkama 27. i 28. pobijane presude ocijenio da se provedbene mjere nisu mogle primijeniti na postupak koji se vodio protiv žalitelja, u točki 29. te presude jasno naveo da će žaliteljeve argumente koji se temelje na pogrešnoj primjeni članaka 68. i 72. provedbenih mjera ispitati „neovisno o pitanju je li do povrata neopravdano isplaćenih iznosa moralo doći na temelju provedbenih mjera” i „pod pretpostavkom da su se provedbene mjere mogle primijeniti”. Iz toga slijedi da pobijana presuda Općeg suda ne sadržava proturječne razloge kada je riječ o primjenjivosti navedenog članka 68. na ovaj slučaj, s obzirom na to da je taj sud radi cjelovitosti ispitao postoji li povreda provedbenih mjera.

48 Kao drugo, iz pobijane presude proizlazi da je Opći sud u točki 27. utvrdio da je, iako je isplata predmetnih iznosa od 2001. do 2004. izvršena na temelju Pravilnika PEAM, potonji stavljen izvan snage, kao što je to Opći sud naveo u točki 30. iste presude, na datum stupanja na snagu Odluke Europskog parlamenta 2005/684/EZ, Euratom od 28. rujna 2005. o donošenju Statuta članova Europskog parlamenta (SL 2005., L 262, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 181.). U tim okolnostima, Opći je sud u točki 31. pobijane presude pravilno ocijenio, a da u tom pogledu njegova presuda nije proturječna, da se postupak povrata neopravdano isplaćenih iznosa, u čijem je okviru 2013. donesena sporna odluka, nije mogao temeljiti na Pravilniku PEAM.

49 Nadalje, budući da je Opći sud pravilno ocijenio, kako to proizlazi iz točaka 40. do 44. ove presude, da se provedbene mjere u ovom slučaju nisu mogle primijeniti, valja također utvrditi da treći i četvrti dio žaliteljeva prvog žalbenog razloga – u dijelu u kojem se temelje na pogrešnom tumačenju međusobnog odnosa između članaka 68. i 72. navedenih provedbenih mjera kao i na iskrivljavanju sadržaja dopisa od 27. lipnja 2013., koji je prema žaliteljevu mišljenju trebalo smatrati žalbom u smislu navedenog članka 72. – koji su usmjereni protiv razloga pobijane presude navedenih radi cjelovitosti, u skladu s

ustaljenom sudskom praksom Suda, ne mogu prouzročiti ukidanje te presude (vidjeti presude od 21. prosinca 2011., Francuska/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, t. 79. i od 13. veljače 2014., Mađarska/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, t. 82.).

50 S obzirom na sve prethodno navedeno, drugi, treći i četvrti dio prvog žalbenog razloga valja odbiti.

51 Naposljetku, kada je riječ o šestom dijelu tog žalbenog razloga, koji se odnosi na pogrešku koja se tiče prava koju je Opći sud počinio pri ocjeni navodne povrede žaliteljevih prava obrane od strane Parlamenta, potrebno je podsjetiti da načelo poštovanja prava obrane u svakom postupku pokrenutom protiv neke osobe koji može rezultirati aktom koji negativno utječe na prava te osobe predstavlja opće načelo prava Unije koje se primjenjuje i onda kada o tome ne postoje nikakva posebna pravila. To načelo zahtijeva da se adresatima odluka koje znatno utječu na njihove interese omogući da izraze svoje stajalište o dokazima protiv sebe na kojima se temelje te odluke (vidjeti u tom smislu presude od 12. veljače 1992., Nizozemska i dr./Komisija, C-48/90 i C-66/90, EU:C:1992:63, t. 44. i 45.; od 24. listopada 1996., Komisija/Lisrestal i dr., C-32/95 P, EU:C:1996:402, t. 30. kao i od 9. lipnja 2005., Španjolska/Komisija, C-287/02, EU:C:2005:368, t. 37.).

52 Tim dijelom žalitelj Općem sudu prigovara da je u točki 37. pobijane presude pogrešno zaključio da to što njegov dopis od 27. lipnja 2013. nije dostavljen kvestorima nije štetno utjecalo na njegova prava obrane, s obzirom na to da su ti kvestori iznijeli svoje mišljenje a da pritom nisu bili upoznati sa žaliteljevim stajalištem.

53 U tom pogledu, iz točaka 32. do 39. pobijane presude proizlazi da je Opći sud ispitao jesu li, u nedostatku posebnog postupka povrata neopravdano isplaćenog iznosa propisanog Uredbom br. 966/2012, žaliteljeva prava obrane bila poštovana u postupku u kojem je donesena sporna odluka. Opći je sud u točki 33. pobijane presude utvrdio, a da to žalitelj u svojoj žalbi nije osporio, da je prije donošenja sporne odluke „glavni tajnik, s jedne strane, saslušao žalitelja i, s druge strane, posavjetovao se s kvestorima".

54 Ni žalitelj ne navodi da je došlo do iskrivljavanja činjenične ocjene koju je Opći sud proveo u točki 36. pobijane presude, u skladu s kojom, suprotno onomu na što se žalitelj pozivao pred Općim sudom, kvestori nisu odlučivali u postupku koji je doveo do donošenja sporne odluke, već se s njima samo posavjetovalo, pri čemu njihovo mišljenje za glavnog tajnika nije bilo obvezujuće prilikom donošenja te odluke.

55 Usto, kako je to Opći sud utvrdio u točki 37. pobijane presude, a da žalitelj u svojoj žalbi tu ocjenu nije doveo u pitanje, iako je Parlament priznao da dopis od 27. lipnja 2013. nije dostavljen kvestorima, on predstavlja samo zapisnik koji je žalitelj sastavio o svojem saslušanju pred glavnim tajnikom. Budući da ne postoji nijedan dodatni element koji dokazuje da bi nedostavljanje tog dopisa kvestorima tijekom njihova savjetovanja povređivalo zahtjeve koji proizlaze iz poštovanja žaliteljevih prava obrane, navedene u točki 51. ove presude, valja zaključiti da je Opći sud pravilno odbio žaliteljev argument koji se temelji na povredi njegovih prava obrane. Stoga šesti dio prvog žalbenog razloga valja odbiti.

56 S obzirom na prethodno navedeno, prvi žalbeni razlog valja odbiti u cijelosti.

Drugi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

57 Svojim drugim žalbenim razlogom žalitelj ističe da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava smatrajući, u točki 54. pobijane presude, da je u okviru postupka povrata tih naknada teret dokazivanja u vezi s korištenjem naknade za parlamentarnu pomoć u skladu s Pravilnikom PEAM na žalitelju, a ne na Parlamentu. Budući da je, s jedne strane, u trenutku kada je zahtijevao tu naknadu

žalitelj ispunjavao uvjete propisane tim pravilnikom za njezinu dodjelu i, s druge strane, da je sporna odluka donesena više od devet godina nakon kraja žaliteljeva mandata, Općи sud trebao je priznati da je teret dokazivanja na Parlamentu.

58 Parlament tvrdi da je taj žalbeni razlog, u dijelu u kojem se temelji na pogrešnoj primjeni Pravilnika PEAM kada je riječ o teretu dokazivanja namjenskog korištenja naknada za parlamentarnu pomoć, bespredmetan, s obzirom na to da je usmjeren protiv razloga pobijane presude koji su navedeni radi cjelovitosti. U dijelu u kojem se odnosi na povredu načela razumnog roka u pogledu tereta dokazivanja, Parlament smatra da je taj žalbeni razlog neosnovan.

Ocjena Suda

59 Valja utvrditi da je drugi žalbeni razlog u dijelu u kojem se temelji na pogrešci koja se tiče prava koju je navodno počinio Općі sud – ocijenivši u točki 54. pobijane presude „da je [...] tužitelj dužan podnijeti dokaze kojima se [sporna] odluka može dovesti u pitanje u dijelu u kojem se njome navodi da on nije podnio nijedan dokaz kojim je moguće dokazati da su predmetni parlamentarni asistenti obavljali poslove parlamentarnog asistenta u smislu članka 14. Pravilnika PEAM” – usmjeren protiv razloga pobijane presude navedenih radi cjelovitosti. Naime, iz te točke 54. proizlazi da je žaliteljev prigovor koji se odnosi na to da je teret dokazivanja navodno na Parlamentu prvi put iznesen pred Općim sudom u fazi replike i da ga je zbog toga Općі sud proglasio nedopuštenim.

60 Stoga u tom dijelu taj žalbeni razlog treba odbiti kao bespredmetan, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 49. ove presude.

61 Usto, budući da žalitelj tvrdi i da je Općі sud pogrešno odlučio o raspodjeli tereta dokazivanja u korist Parlamenta kada je riječ o korištenju naknada za parlamentarnu pomoć u skladu s Pravilnikom PEAM, unatoč dugom razdoblju koje je proteklo od kraja zastupnikova mandata i datuma donošenja sporne odluke, valja istaknuti da iz spisa prvostupanjskog postupka proizlazi da takva argumentacija nije bila iznesena pred Općim sudom. Stoga je riječ o novom argumentu koji, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, treba odbaciti kao nedopušten (presuda od 8. ožujka 2016., Grčka/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, t. 55. i navedena sudska praksa).

62 Slijedom toga, drugi žalbeni razlog valja odbiti.

Treći žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

63 Svojim trećim žalbenim razlogom žalitelj Općem sudu kao prvo prigovara da je povrijedio načelo kontradiktornosti time što je propustio odlučiti o povredi članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), iako je Parlament kao institucija Unije dužan primjenjivati EKLJP.

64 Kao drugo, žalitelj smatra da načelo nepristranosti, kako proizlazi iz članka 6. EKLJP-a, ima širi doseg od načela dobre uprave koje je Općі sud primijenio u pobijanoj presudi kako bi odlučio o odgovarajućem tužbenom razlogu na koji se pred njim pozvalo u prilog tužbi. Stoga je Općі sud povrijedio i načelo nepristranosti.

65 Parlament prije svega smatra da treći žalbeni razlog treba odbaciti kao nedopušten jer žalitelj samo ponavlja argumente koje je već iznio pred Općim sudom. U preostalom dijelu taj se žalbeni razlog temelji na pogrešnom tumačenju pobijane presude, s obzirom na to da je Opći sud pravilno obrazložio svoje odbijanje tužbenog razloga koji se temelji na navodnoj pristranosti glavnog tajnika. U svakom slučaju, članak 6. EKLJP-a ne može se primijeniti na postupak pred glavnim tajnikom.

Ocjena Suda

66 Najprije kada je riječ o argumentu Parlamenta u skladu s kojim treći žalbeni razlog treba proglasiti nedopuštenim, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 37. ove presude, valja istaknuti da, kada jedna stranka osporava tumačenje ili primjenu prava Unije koju je dao Opći sud, pravna pitanja ocijenjena u prvom stupnju mogu ponovno biti raspravljana tijekom žalbenog postupka jer bi u suprotnom on bio lišen dijela svojeg smisla. Taj je argument to više relevantan kada se Općem sudu prigovara da je pogrešno propustio ispitati žaliteljev žalbeni razlog (vidjeti rješenje od 22. lipnja 2004., Meyer/Komisija, C-151/03 P, neobjavljeno, EU:C:2004:381, t. 50.).

67 Svojim trećim žalbenim razlogom žalitelj Općem sudu prigovara da je propustio odlučiti o njegovu argumentu koji se temelji na povredi članka 6. EKLJP-a. Treći žalbeni razlog stoga je dopušten.

68 U tom pogledu treba istaknuti da argumentom u skladu s kojim Opći sud nije odlučio o prigovoru koji se temelji na članku 6. EKLJP-a žalitelj u biti prigovara Općem sudu da u okviru ispitivanja prigovora koji se temelji na povredi načela nepristranosti nije odlučio o njegovu argumentu, koji je prvi put iznesen u fazi replike, u skladu s kojim je to načelo predviđeno i navedenim člankom 6., koji je Parlament kao institucija Unije dužan primjenjivati.

69 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, obveza Općeg suda da obrazloži svoje odluke ne znači da je taj sud obvezan pružiti detaljan odgovor na svaki istaknuti argument (vidjeti presudu od 9. rujna 2008, FIAMM i dr./Vijeće i Komisija, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, t. 91. kao i rješenje od 29. listopada 2009., Portela/Komisija, C-85/09 P, neobjavljeno, EU:C:2009:685, t. 31.). Obrazloženje Općeg suda stoga može biti implicitno pod uvjetom da se njime zainteresiranim osobama omogućava da saznaju razloge na kojima je Opći sud utemeljio odluku, a Sudu da raspolaže s dovoljno elemenata za obavljanje svojeg nadzora (vidjeti osobito presude od 22. svibnja 2008., Evonik Degussa/Komisija, C-266/06 P, EU:C:2008:295, t. 103. i od 8. ožujka 2016., Grčka/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, t. 38.).

70 S obzirom na tu sudsku praksu, valja navesti da, iako se Opći sud u točkama 63. do 68. pobijane presude nije izričito izjasnio o članku 6. EKLJP-a, iz razloga koje je Opći sud naveo ipak jasno proizlazi da je on iznio stajalište o prigovoru koji se temelji na načelu nepristranosti, odbivši ga uz obrazloženje koje žalitelju omogućuje da shvati razloge za njegovu odluku, a Sudu da obavi svoj nadzor. U tom pogledu, Opći je sud u točki 63. pobijane presude osobito istaknuo da načelo dobre uprave, koje se primjenjuje na sve institucije Unije, sadržava obvezu svake institucije da nepristrano ispita sve relevantne aspekte slučaja koji se pred njom vodi. Usto, u točki 64. te presude istaknuo je da glavni tajnik mora pred Predsjedništvom Parlamenta svečano prisegnuti da će svoje dužnosti obavljati potpuno nepristrano i savjesno. Stoga je, nakon detaljnog ispitivanja u točkama 65. do 68. navedene presude, presudio da glavni tajnik nije povrijedio tu obvezu kada je donio spornu odluku. Stoga je Opći sud u točkama 63. do 68. pobijane presude odlučio o žaliteljevu prigovoru koji se temelji na povredi načela nepristranosti.

71 Usto, a da nije potrebno odlučivati o pitanju primjenjuje li se članak 6. EKLJP-a na upravni postupak u vezi s povratom neopravdano isplaćenog iznosa koji vodi Parlament, valja istaknuti da, s obzirom na to da se žalitelj ograničio na tvrdnju da načelo nepristranosti, kako proizlazi iz te odredbe, ima širi doseg od onog vezanog uz načelo dobre uprave, on ne ističe nijedan pravni argument koji omogućuje da se dovedu u pitanje utvrđenja Općeg suda iz točaka 63. do 68. pobijane presude.

72 Slijedom toga, taj argument treba odbaciti kao nedopušten, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda prema kojoj se u žalbi moraju jasno navesti osporavani dijelovi presude čije se ukidanje traži kao i pravni argumenti koji posebno podupiru taj zahtjev (presude od 11. travnja 2013., Mindo/Komisija, C-652/11 P, EU:C:2013:229, t. 21. i od 3. listopada 2013., Inuit Tapiriit Kanatami i dr./Parlament i Vijeće, C-583/11 P, EU:C:2013:625, t. 46.).

73 Stoga treći žalbeni razlog istaknut u prilog žaliteljevoj žalbi treba odbiti.

Četvrti žalbeni razlog

74 Svojim četvrtim žalbenim razlogom žalitelj ističe da je Opći sud, presudivši da nije došlo do zastare povrata neopravdano isplaćenih iznosa, počinio pogrešku koja se tiče prava. Taj žalbeni razlog sastoji se od četiri dijela. Prvo valja ispitati treći dio tog žalbenog razloga, a prvi i drugi dio zajedno.

Treći dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

75 Trećim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga žalitelj Općem sudu prigovara da je povrijedio načelo zaštite legitimnih očekivanja, presudivši da žalitelj nije mogao biti uvjeren da se od njega više neće zahtijevati povrat iznosa koji su mu isplaćeni na ime naknade za parlamentarnu pomoć zbog dugog razdoblja koje je proteklo od dana kada su mu ti iznosi isplaćeni do dana donošenja sporne odluke.

76 Parlament osporava žaliteljevu argumentaciju.

– Ocjena Suda

77 Valja podsjetiti da pravo pozivanja na načelo zaštite legitimnih očekivanja pretpostavlja da su nadležna tijela Unije zainteresiranoj osobi dala precizna, bezuvjetna i dosljedna jamstva koja potječu iz ovlaštenih i pouzdanih izvora (vidjeti osobito presude od 22. lipnja 2006, Belgija i Forum 187/Komisija, C-182/03 i C-217/03, EU:C:2006:416, t. 147. kao i od 7. travnja 2011, Grčka/Komisija, C-321/09 P, EU:C:2011:218, t. 45.).

78 U tom pogledu, Opći sud u točki 80. pobijane presude presudio je da žalitelj ne iznosi nijedan argument na temelju kojeg je, s obzirom na okolnosti slučaja, moguće utvrditi da je stekao legitimno očekivanje da se predmetni iznosi ne mogu vratiti. Usto, Opći sud istaknuo je da su elementi kojima je raspolagao, vezani uz tijek postupka koji se vodio protiv žalitelja, isključivali to da je on mogao imati takvo očekivanje, i to bez obzira na dugo razdoblje koje je proteklo od dana kada su se dogodile činjenice koje su dovele do donošenja sporne odluke.

79 Stoga, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 77. ove presude, valja navesti da je Opći sud pravilno presudio da sama okolnost da je od dana kada su ti iznosi isplaćeni do dana kada je donesena sporna odluka proteklo dugo razdoblje, u nedostatku bilo kojeg drugog relevantnog elementa, nije dovoljna za nastanak žaliteljeva legitimnog očekivanja da se više neće zahtijevati plaćanje predmetnih iznosa.

80 Slijedom toga, valja utvrditi da je Opći sud pravilno odbio žaliteljev prigovor koji se temelji na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja.

81 Iz toga slijedi da je treći dio četvrtog žalbenog razloga neosnovan.

Prvi i drugi dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

82 Prvim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga žalitelj ističe da je Opći sud povrijedio uredbe br. 1605/2002 i br. 478/2007, presudivši da iznosi čije se plaćanje zahtijevalo na ime sporne odluke nisu bili u zastari, iako je trebao priznati da je za iznose isplaćene tijekom 2001. i početkom 2002., primjenom roka zastare od pet godina predviđenog Uredbom br. 1605/2002, zastara nastupila 2007. Kada je riječ o iznosima isplaćenima od druge polovice 2002. do 2004., stupanje na snagu Uredbe br. 478/2007, kojom je precizirano da rok zastare od pet godina počinje teći od isteka roka o kojem je dužnik obaviješten obaviješću o terećenju, nije moglo prekinuti tijek zastare, s obzirom na to da u ovom slučaju Parlament tijekom preostalog vremena zastare nije izdao nikakvu obavijest o terećenju.

83 Drugim dijelom tog četvrtog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud – odbijanjem njegove argumentacije u skladu s kojom sporna obavijest o terećenju, donesena na temelju Delegirane uredbe br. 1268/2012, ne može dovesti do toga da rokovi zastare koji su protekli 2009. ponovno počinju teći – povrijedio načelo zabrane retroaktivnosti.

84 Parlament osporava žaliteljevu argumentaciju.

– Ocjena Suda

85 Prvim i drugim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je rok zastare od pet godina za potraživanja Unije prema trećim osobama bio određen propisima Unije koji su bili na snazi na dan isplate spornih iznosa i da je pravilo o tome kada taj rok počinje teći, u skladu s kojim on počinje teći od dana navedenog u obavijesti o terećenju, doneseno tek tijekom 2007.

86 U tom pogledu valja istaknuti da je Sud već precizirao da se ne može pozivati samo na članak 73.a Uredbe br. 1605/2002, koji je za potraživanja Unije utvrđivao rok zastare od pet godina, bez njegovih provedbenih pravila, kako bi se dokazalo da je za tražbinu Unije nastupila zastara (vidjeti presudu od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, t. 43. i 44.).

87 Stoga taj članak 73.a, koji se mora tumačiti zajedno sa svojim provedbenim pravilima propisanima člankom 85.b Uredbe br. 2342/2002, propisuje rok zastare od pet godina kako bi se tijelima Unije omogućilo da naplate Unijina potraživanja prema trećim osobama, pri čemu taj rok počinje teći od isteka roka o kojem je dužnik obaviješten obaviješću o terećenju (vidjeti presudu od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, t. 45. i 46.).

88 To tumačenje primjenjuje se i na članak 81. Uredbe br. 966/2012 i članak 93. Delegirane uredbe br. 1268/2012, koje su bile na snazi na dan donošenja sporne odluke, s obzirom na to da te odredbe u biti odgovaraju članku 73.a Uredbe br. 1605/2002 i članku 85.b Uredbe br. 2342/2002.

89 Suprotno onomu što se čini da žalitelj smatra, te odredbe ne utvrđuju da rok u kojem se obavijest o terećenju mora dostaviti dužniku počinje teći od datuma nastanka činjenice iz koje proizlazi predmetno potraživanje (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, t. 47.). Iz toga slijedi da je Opći sud pravilno utvrdio da potraživanja iz sporne odluke nisu bila u zastari i da njome nije povrijeđeno načelo zabrane retroaktivnosti.

90 U tim okolnostima, prvi i drugi dio četvrtog žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovane.

Četvrti dio četvrtog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

91 Četvrtim dijelom svojeg četvrtog žalbenog razloga žalitelj Općem sudu prigovara da je povrijedio doseg načela razumnog roka jer nije uzeo u obzir sve relevantne okolnosti slučaja. Žalitelj smatra da je Opći sud, s obzirom na visinu predmetnih iznosa, činjenicu da predmet nije osobito složen i žaliteljevo uzorno ponašanje, trebao priznati da je rok od gotovo deset godina koji je protekao od kraja žaliteljeva mandata do dana kada je Parlament donio spornu odluku bio nerazuman.

92 Parlament prije svega smatra da Opći sud u ovom slučaju nije trebao ispitati povredu razumnog roka, s obzirom na to da žalitelj pred tim sudom nije istaknuo tu povredu. Međutim, ako treba smatrati da je Opći sud po službenoj dužnosti ispitao razlog koji se temelji na povredi razumnog roka, taj je sud počinio pogrešku koja se tiče prava, s obzirom na to da taj razlog ne ulazi u kategoriju onih koje Opći sud može ili mora ispitati po službenoj dužnosti. U svakom slučaju, Opći sud trebao je pozvati stranke da u pogledu tog pitanja podnesu svoja očitovanja. U tim okolnostima, Parlament od Suda zahtijeva da izmijeni obrazloženje pobijane presude.

93 Podredno, Parlament smatra da Opći sud nije povrijedio načelo razumnog roka.

– Ocjena Suda

94 Valja istaknuti da je Sud već presudio da sudac Unije ne može po službenoj dužnosti ispitati poštovanje roka zastare, već zastaru mora istaknuti stranka koja se na nju poziva (presuda od 8. studenoga 2012., Evropaïki Dynamiki/Komisija, C-469/11 P, EU:C:2012:705, t. 51. i navedena sudska praksa). U ovom slučaju nije sporno da je žalitelj izričito pred Općim sudom istaknuo prigovor koji se temelji na nepravodobnom postupanju Parlamenta kada je riječ o utvrđivanju njegova potraživanja jer su tim postupanjem povrijeđene odredbe uredaba br. 1605/2002 i 2342/2002, kojima su predviđena pravila zastare koja se primjenjuju na potraživanja Unije prema trećim osobama.

95 U tom kontekstu, Opći sud, kako to proizlazi iz točke 89. ove presude, pravilno je presudio da nijedna odredba prava Unije ne precizira rok u kojem se obavijest o terećenju, to jest akt kojim se dužnik obavještava o tome da je institucija Unije utvrdila potraživanje, mora dostaviti dužniku.

96 Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da u takvim okolnostima potreba za pravnom sigurnošću nalaže da institucije Unije svoje ovlasti izvršavaju u razumnom roku (vidjeti u tom smislu presude od 24. rujna 2002., Falck i Acciaierie di Bolzano/Komisija, C-74/00 P i C-75/00 P, EU:C:2002:524, t. 139. do 141. i navedenu sudsku praksu; od 28. veljače 2013., povodom preispitivanja u predmetu Arango Jaramillo i dr./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, t. 28. kao i od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, t. 47. i 48.), kao što je to Opći sud i istaknuo u točki 81. pobijane presude.

97 Iz toga slijedi da je Opći sud u točkama 81. do 87. pobijane presude, s obzirom na to da primjenjivi tekstovi o tome ništa ne govore i s obzirom na okolnosti slučaja, pravilno odlučio o žaliteljevim argumentima koji se temelje na nepravodobnom postupanju Parlamenta u vezi s utvrđivanjem potraživanja koja je imao prema žalitelju, također i s aspekta načela razumnog roka.

98 Slijedom toga, prigovore koje je potonji iznio u točki 92. ove presude valja odbiti i ispitati osnovanost četvrtog dijela žaliteljeva četvrtog žalbenog razloga, kojim on Općem sudu prigovara da je povrijedio doseg načela razumnog roka.

99 U tom pogledu valja istaknuti da se razumnost roka mora ocijeniti s obzirom na sve okolnosti svojstvene svakom pojedinom slučaju, a posebice s obzirom na značaj spora za dotičnu osobu, složenost predmeta i različite postupovne stadije koje je institucija Unije provela kao i ponašanje stranaka tijekom postupka (vidjeti u tom smislu presude od 15. srpnja 2004., Španjolska/Komisija, C-501/00, EU:C:2004:438, t. 53.; od 7. travnja 2011., Grčka/Komisija, C-321/09 P, EU:C:2011:218, t. 34. kao i od 28. veljače 2013., povodom preispitivanja Arango Jaramillo i dr./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, t. 28. i navedenu sudsku praksu).

100 Naime, razumnost roka ne može se ispitati upućivanjem na točno određenu gornju granicu, utvrđenu na apstraktan način (presude od 7. travnja 2011., Grčka/Komisija, C-321/09 P, EU:C:2011:218, t. 33. i od 28. veljače 2013., povodom preispitivanja Arango Jaramillo i dr./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, t. 29. i 30.).

101 Kada je riječ o posebnom kontekstu ovog slučaja, Sud je već precizirao da je cilj članka 73.a Uredbe br. 1605/2002, koji u biti odgovara članku 81. Uredbe br. 966/2012, vremensko ograničavanje mogućnosti naplate Unijinih potraživanja od trećih osoba kako bi se udovoljilo načelu dobrog financijskog upravljanja i da se njime u tu svrhu utvrđuje rok od pet godina te da članak 85.b Uredbe br. 2342/2002, koji odgovara članku 93. stavku 1. Delegirane uredbe br. 1268/2012, propisuje da taj rok počinje teći od isteka roka o kojem je dužnik obaviješten obaviješću o terećenju (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, t. 45.).

102 Uzimajući u obzir taj članak 73.a, presuđeno je da, kada primjenjivi tekstovi ništa ne govore o roku u kojem institucija Unije treba dostaviti obavijest o terećenju dužniku, taj se rok u načelu mora smatrati nerazumnim kada se ta dostava odvija izvan razdoblja od pet godina od trenutka od kojega je institucija u redovnim okolnostima mogla istaknuti svoju tražbinu (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, t. 48. i 49.).

103 U tom pogledu valja utvrditi da, s obzirom na članak 78. stavke 1. i 2. Uredbe br. 966/2012 kao i članke 81. i 82. Delegirane uredbe br. 1268/2012, institucija Unije u redovnim okolnostima može istaknuti svoje potraživanje od dana kada raspolaže popratnom dokumentacijom koja joj omogućuje da određeno potraživanje identificira kao nesporno, u fiksnom iznosu i dospjelo ili je takvom popratnom dokumentacijom mogla raspolagati da je postupila s dužnom pažnjom.

104 U tom kontekstu treba precizirati da to što je od dana od kojeg je institucija u redovnim okolnostima mogla istaknuti svoje potraživanje do dana dostave obavijesti o terećenju proteklo više od pet godina ne može automatski dovesti do povrede načela razumnog roka. Naime, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 99. ove presude, također valja provjeriti može li se to razdoblje opravdati posebnim okolnostima slučaja.

105 Tako je u točki 49. presude od 13. studenoga 2014., Nencini/Parlament (C-447/13 P, EU:C:2014:2372) Sud uputio na razdoblje od pet godina iz te točke ne kao na gornju granicu nakon čijeg bi se prelaženja dostava institucije obavijesti o terećenju dužniku, neovisno o okolnostima slučaja, trebala smatrati kao da je nužno nastupila u nerazumnom roku, već u potporu pretpostavci, koja je usto oboriva, navedenoj u točki 102. ove presude.

106 Isto tako, dostava takve obavijesti o terećenju u roku koji je kraći od navedenog roka od pet godina u predmetu prosječne složenosti, koji je od velikog značaja za dužnika ili u kojem institucija Unije nije postupala s pažnjom – osobito kada je riječ o dobivanju popratne dokumentacije koja bi joj omogućila da potraživanje identificira kao nesporno, u fiksnom iznosu i dospjelo – mogla bi ne ispunjavati zahtjeve načela razumnog roka. U takvom bi slučaju dužnik trebao biti dužan dokazati nerazumnost takvog roka koji je kraći od pet godina.

107 U predmetnom slučaju Parlament spornom odlukom od žalitelja želi nadoknaditi dodatni iznos koji mu je isplatio na ime naknade za parlamentarnu pomoć, uz onaj već zatražen odlukom glavnog tajnika od 4. ožujka 2009. o zahtjevu za nadoknadu. Taj dodatni zahtjev za nadoknadu podnesen je nakon što je 14. listopada 2011. podneseno OLAF-ovo izvješće, iz kojeg proizlazi da nijedan od triju žaliteljevih asistenata nije obavljao poslove parlamentarne pomoći. U tim okolnostima valja utvrditi da je Parlament u ovom slučaju u redovnim okolnostima mogao istaknuti svoje potraživanje, u smislu preciziranom u točki 103. ove presude, na dan kada je to izvješće podneseno. Budući da je spornu obavijest o terećenju Parlament izdao 5. srpnja 2013., rok u kojem je ona dostavljena žalitelju ne može se smatrati nerazumnim.

108 Slijedom toga, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 99. ove presude, Opći sud mogao je presuditi, a da nije počinio pogrešku koja se tiče prava, da Parlament, kada je donio spornu odluku i spornu obavijest o terećenju, nije povrijedio obveze koje ima na temelju načela razumnog roka, s obzirom na okolnosti slučaja, osobito one koje se odnose na postupanje i pažnju institucije Unije prilikom upravljanja postupkom koji je doveo do donošenja te odluke i obavijesti.

109 S obzirom na prethodno navedeno, četvrti dio četvrtog žalbenog razloga na koji se žalitelj pozvao u prilog svojoj žalbi nije osnovan.

110 Četvrti žalbeni razlog stoga treba u cijelosti odbiti.

Peti žalbeni razlog

111 Svojim petim žalbenim razlogom žalitelj Općem sudu prigovara da je odbio njegov zahtjev za poništenje sporne obavijest o terećenju, iako je trebao utvrditi da su iznosi zatraženi spornom odlukom zastarjeli, i stoga poništiti tu obavijest.

112 Parlament smatra da žaliteljevi argumenti navedeni u okviru tog žalbenog razloga predstavljaju samo obično ponavljanje argumenata navedenih pred Općim sudom. U svakom slučaju, valjalo bi ih odbiti jer žalitelj pogrešno tvrdi da je pravo na povrat iznosa predviđenih u spornoj odluci zastarjelo.

113 Kada je riječ o petom žalbenom razlogu, dovoljno je istaknuti da odbijanje četvrtog žalbenog razloga, koji se temelji na povredi pravila zastare i načela razumnog roka, posljedično i iz istih razloga nalaže odbijanje petog žalbenog razloga.

114 Budući da nije bilo moguće prihvatiti nijedan žalbeni razlog, žalbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

115 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima.

116 U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog Poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog Poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

117 Budući da žalitelj nije uspio u postupku te s obzirom na to da je Parlament od njega zatražio da snosi troškove, treba mu naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Jean-Charlesu Marchianiju nalaže se snošenje troškova.

Potpisi